

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az oktatási miniszter által engedélyezett, a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leo pápa Zichy Nándor grófnak 1897. május 11. napján adta ki az engedélyt.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Kétség és remény.

(C.) Megtörtént az amnyi érdekek és feszült figyelemmel várt szavazása az autonómiai kongresszusnak. 83 szavazattal 50 ellenében elfogadtattott Horánszky indítványa, mely szerint a többség javaslata fölterjesztetik a főkegyurhoz, és a püspöki karhoz nyilatkozás végett és egyben elfogadtattott Sághy egyetemi fánár indítványa, mely szerint a felterjesztésbe a kisebbség elvei is bekapcsolatnak.

Ezzel az autonómia ügye el lett odázva, ad graecas calendas. Legalább sokan a képviselők közül így bucsuztak el egymástól: valjon viszont látjuk-e egymást? Talán husz év múlva! — Ez a megnyilatkozó pessimizmus rozg omen. Reméljük azonban, hogy nem fog bevalni. Hisz a majdnem két hétig tartó általános vita oly szépen indult, oly magas színvonalon állott, hogy a legszebb reményeket ébresztette bennünk. Szinte jól esett látni, hogy mennyi szakismerettel, higgadtsággal, s mindenek felett igaz katolikus érzülettel versenyeztek a kath. ügy érdekében a világiak is, a kongresszus egyházi tagjaival. Ennek a nálunk szokatlan dolognak nem maradhat el a hatása. Nagyban hozzájárul ez az egész országban a kath. öntudat felébresztéséhez. De kétségkívül mutatkozik fog a hatás a magasabb körökben, a kormányznál is, hol eddig a katolikusok kívánságait következetesen

mellőzték. Fel kell tételnünk a kormányról Horánszky indítványának elfogadása után, hogy a Wlassics-féle memorandum rideg, elutasító álláspontjából engedni fog. Másrészt Schlauch bíboros monumentális beszéde arról győz meg, hogy a püspöki kar megadja a 27-es bizottságnak a szükséges irányítást, mert most már nem egyszerű javaslatról van szó, hanem a kongresszus nagy többsége által elfogadott tervezetről.

Ebben a reményben üdvözöljük a kongresszus elhatározását.

Van azonban két kiemelkedő pontja a lefolyt vitáknak, melyek reánk nézve nagyon értékesek. Az egyik Ugron beszédéből emelkedik ki, midőn a kongresszus színe előtt azt mondotta: „... politikai életemben soha semmiért, még függetlenségi pártállásomért sem szenvedtem annyit, mint katolikus voltomért még a pártomban is.“ A másik Günther Antal, az ország egyik legnagyobb jogásza, és legnévesebb publicistájának erőteljes beszédéből emelkedik ki, midőn a katolikusok szervezetlenségének tudja be azt, hogy a magyarországi katolicizmuson is mutatkozik az a sajátos természetű tünnemény, mit *athasonlásnak* nevezünk. T. i. az élő szervezeten egy elődi terem, mely hogy föl ne fődöztessek, magára ölti a fának, levélnak, ágának színét, alakját, hogy ehhez tartozónak tekintsek. és annál jobban pusztithassa a növényt.

Igy jönnek létre a katolicizmus szervezetén azok a „jó katolikusoknak“ nevezett elődök, kik kath. kostümben az egyház ellenségei között, a míg vérét szívják az egyháznak, addig verik mellüket, hogy „én jó katolikus vagyok.“

Mind a két kiemelkedő pont megvilágítja társadalmi hanyatlásunk és politikai életünk elaljasodásának legmélyebben fekvő okait.

Tényleg Tisza és Bánffy becselene rendszere soha nem lett volna oly hatalmas Magyarországon, ha nem sikerül neki a protestáns felekezeti fanatizmust lángra lobbantani és a vallási türelmen szüre alatt a katolicizmus poloskáit, azokat a „jó katolikusokat“ a felekezeti érdekeltségnek megnyerni. Protestánsok, zsidók és szabadkőművesek voltak e rendszer szép apái, a kath. színű poloskák pedig utócsapatok. És micsoda bomlási processus indétek elő a kath. kéreg-poloskák! Jelentkeletlen figurák, őrésfejtű nagyságok, önérdektől felkesített vallási lelkek vetődtek felszínre és toltak előre oly magasra, hova maguk erejéből soha el nem jutlathat volna csupán azért, mert megörölték a fát, mely táplálta őket. Az igaz és hitű katolikus pedig üldöztek, leszorították minden térről úgy, hogy katolikus nem érvényesülhetett nagyobb tudásával és képzettségével sem, becsülésnek pedig csak Günther kéreg-poloskái örvendettek.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Tíz év múlva.

Írta: G. Büttner Julia.

A gyermekek közül csak a két legkisebb leánya telepedett le Ticza lábaihoz. A többiek Béli, mikor megérkezett, becsalta egyik szobába, ott reájuk zárta az ajtót s a kulcsot magával hozta.

Mig azok onnan kiszabadultak, addig el akart készülni.

— Épen ma tíz éve, mikor engemet itt vizasztalt, kezdé a fiatal leány mellé ülve. Tudja-e, Ticza, miért bántottam akkor?

— Tudom. Hallottam.

— No persze, Ilona elbeszélte bizalmasan mindenkinnek. Elkezdve a jegyesén, a vőfélyné, végre magának, a kis gyermeknek is elmondta. De maga legalább kérdezte tőle, hogy mi bajom van?

— Én sohasem kérdeztem tőle. Mert soha nem is mondtam el senkinek, hogy maga itt sirt.

— Nem mondta el? De hisz maga akkor még csak egy csepp baba volt?

— De ön azt mondta nekem, hogy ne szól-

jak arról senkinek. Hát hogy mondtam volna el?

Béli mélyen tekintett Ticza szép tiszta szemébe.

— Milyen drága gyermek volt már akkor is! Mintha most látnám, hogy jött hozzáam fehér ruháskájában, mint egy igazi kis angyal! S hogy gondozott, hogy vizasztalt. Isten tudja, milyen ostoba drámai jelenetektől tartott vissza akkor engem, boldog fiut, ez a csepp édes kis kéz, mely akkor az arcomat simogatta s a nyakamat átfogta. Emlékszik rá?

— Jól emlékszem én is — s Ticza elpirult.

Mert arra is emlékezett, hogy a mellett akkor egyre csókolgatta is Visnyeit. De olyan nagyon sajnáltam, — folytatta, hogy a legkedvesebb játékaimmel akartam megvizasztalni.

— Igen. Valami apró kacskákat rakott az ölembe s mikor az engem, barbár szerelmest, meg nem vizasztalt, egy kis szent Antal szobrocskát is dugott a zsebembe, hogy az okvetlen segítsen rajtam. De azt a szent Antalkát csak Budapesten találtam meg. Nagy bánatomban akkor mosolyogtam először s így rögtön jó hatással volt rám, mihelyt megláttam.

— És hová tette szegénykét?

— Béli kabátja zsebéből egy iczinke csorba

szent Antal szobrocskát vett elő s odanyújtotta Ticzának.

— Igen, nevetett Ticza, ez az én igaz jószágom, Zsuzsi dada hozta nekem Sasvárról. Ezt a szögletét egyszer a fiuk törték le. Ugy busultam akkor, hogy most már azért rám is fog majd haragudni szent Antal. De nem tette — s a fiatal leány vidám gyöngédséggel simogatta a csorba kis szobrot, hanem aztán is mindig jó volt hozzáam. Hányszor gondoltam is rá, vajjon jó dolga van-e neki magánál?

— Bizony, nagyon jó dolga volt. Selyempapírba göngyöltve mindig velem járt mindenütt. Olyan talizánfélének tartottam. S mindig erősebben hittem, hogy minden jót, a mi ér. tőle s általa nyerek. S most tudja, miért hoztam el?

— Hogy miután önt így megvizasztalta, visszadja nekem.

— Oh, dehogya! Nem azért. De mert ő tudja, hisz ő látta, hogy Ticza akkor milyen nagyon szeretett engem. Most hát arra kértem őt fel, legyen közbenjáróm és segítsen önt annak az ideának megnyernem, hogy ezt a csomó gyermeket hagyja az anyjukra hisz hála Istennek van anyjuk. Maga pedig, Ticza, csak velem, csak az én boldogságommal törődjék.

Ha tehát az egyház közjogi helyzete nem kívánna már az autonómiát, akkor kiállító szükségnek nyilvánítaná azt a társadalmi és politikai bomlás, mely éppen a kath. szervezetlenségben találja gyökereit. Helyre kell tehát állítani a megingott egyensúlyt és megszerezni a közéletben és a politikában az érvényesülés lehetőségét annak a kereszténységnek, melyet egyedül a katolicizmus képvisel ebben az országban.

UJDONSÁGOK.

Örökimádás temploma.

A kínél többet földi asszony nem szenvedett s akinél jobban földi asszonyt nem szerettek: Erzsébet királyné dicsőséges emlékezetének méltó áldozatot hozt hű magyar nemzete. Fényes templomot emel az ország szívében a Legfőbbnek, a hol szüntelen imádkoznak majd nemes lelkéért ama szomorú asszonynak, a ki angyalul küldetett hozzánk, mikor legnagyobb szükségünk volt a szeretetre. Mert miénk volt Wittelsbach Erzsébet szívével, lolkével, bár nem itt ringott bölésője s halálában sem mi adtuk neki nyugóhelyet és miénk marad mindig, a szeretet jogán. Sírjára nem hinthetünk virágot, hát templomot építünk nevében, örök emlékezetül. Magyarország asszonyai hordanak köveket ama templomhoz, ugyanazok, kik gyermekeiknek, a jövő nemzedékének szívébe írják a mártír királyné legendáját. Áldottak az ő fehér kezei és érintésüktől gyöngygyé válik a mi fájdalom könyvéje.

Az Örökimádás templom székesfejérvári bizottsága tegnap *Szűgyény-Marich* Julia elnöklete alatt közgyűlést tartott a városház nagytermében, melyen a bizottság hölgytagjai szép számban jelentek meg.

Szűgyény-Marich Julia, a bizottság fűradhatatlan törekvőségű elnöke a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A midőn ama mérhetlen csapás után, mely nemzetünket megfosztotta szeretett, felejtethetlen

— Miként? nevetett elpirulva Ticsa.

— Ugy, hogy a feleségem legyen! Ticsa, kis Ticsa, ne nevesen, mert én mód nélkül szerelmes vagyok. Egész lelkemmel szeretem magát. Egész szívemmel. Sokkal jobban, mint valaha azt a másikat. Mert akkor csak fiu voltam, most férfi. És ha ez az én drága kis barátnőm most el akarja fordulni tőlem és máshoz... Akkor... Akkor...

Ticsa befogta a fiatalember szíját.

— Én örökké csak magát... Susogta.

— Te örökké csak engem! S a fiatalember átölelte Ticsát.

Ekkor a gyermekek sikoltozva törtettek be. — Hiába, hiába! Hiába zártak be. Kiszabadultunk!

Béla kaczagva intett kezével.

— Most már jöhettek! Most már kiáltozhattok. De fiúk, előbb tétet hajtani. Itt. Mert Ticsa mennyasszony. Az én feleségem lesz.

És Béla megis mutatta, miként kell Ticsa előtt tétet hajtani.

A fiúk vad újjongással fogadtak szót. De még megis csókolták Ticsát.

Aztán szertefutottak a házban, mint a patkányok. És nagy lármával hordták szét a hirt, hogy menyasszony van a háznál. Ticsa menyasszony!

Királynéjától, a szent vallásunk érzetétől áthatott hívő lelkekben feltámadt a magaslatos gondolat: Budapestben az ország szívében. — Közadakozásból templomot emelni, a melyben az örökimádásra kitett legfelsőbb Oltárszentség előtt még a jövő századok magyarjai is hő imát fognak rebegni porában áldott Erzsébet Királynéért. — Ezen fekkolt eszmé, — melynek kezdőmenyézése a boldog-emlékü öv. gróf Cziráky Jánosné elvülhetetlen érdeme, — a tróntól lefelé a legigénytelenebb kunyhóig, osztatlan érdeklődés, lángoló lelkesedés viszhangját keltette. Ennek köszönhető, hogy a városunkban e szent célra alakult bizottság ama legmagasabb kitüntetésben részesült, hogy Ő cs. és kir. Fensége Klotild főhercegnasszony, ki már előzőleg a gróf Cziráky Antal elnöksége alatt ugyan e téren működő fejmégyei bizottság védnökségét elvállalta, — azt alázatos előterjesztésére városunk bizottságára is kiterjeszteni méltóztatott. Boldognak érzem magam, hogy a Fenséges Főhercegnasszony ezen határtalan kegyét a t. közgyűlés tudomására hozhatom, — s ő cs. és kir. fensége legmagasabb védnöksége alatt ilyképen egyesült megyei és városi bizottság huzgó tevékenésére Isten áldását esdve — a jelenlévőket tisztelettel üdvözlöm s a közgyűlést ezennel megnyitom.

A szívből jövő meleg szavak elhangzása után *Gebhardt* Bódog titkár és *K. Horváth* István pénztáros felolvasták jelentéseiket, melyekből kiünt, hogy a hölgyek által eszközölt első gyűjtés 320, a második pedig 206 koronát hozott a kegyeletes célra. Ez összeg az egyéb gyűjtésekkel és adományokkal most már 792 korona és 87 fillérre növekedett.

A jelentések tudomásul vétele után az elnök a bizottság nevében köszönetét fejezte ki a közönség áldozatkészségeért, ugyszintén a bizottság a titkár és pénztárnok önzetlen buzgó fáradozásáért. Majd a titkár felolvasta a budapesti központi bizottság körlevelét. A központi bizottság több figyelemreméltó eszmét ajánl a vidéki bizottságok figyelmébe; így p. hogy a törvényhatóságokat és a pénztézeteket adakozásra szólítsák; nagyobb igyekezetet fejtsenek ki a szent cél érdekében a magyar katolikus egyház s a királyság főnnállásának a nyáron bekövetkező kilencszázados jubileuma alkalmával; komoly felolvasások és hangversenyek tartásával növeljék a kegyes adományokat; nagyobb községekben helyi bizottságokat alakítsanak; a leglátogatottabb helyeken gyűjtőperselyeket állítsanak fel; az iskolákban csekély belépő-díj mellett gyermekelőadásokat rendezzenek; végül ajánlja, hogy mondják ki, miszerint az adományok részletekben is fizethetők.

Az elnök inditványozza, hogy az eddig oly szép eredményrel járt templomi gyűjtést, mint a legezérelvezetést, továbbra is folytassák. (Helyeslés.) Ugyanazok helyesléssel fogadtatott *Grensperryer* István apátkanonoknak azon inditványa, hogy a belv. kath. kör e célra legközelebb némi belépő díj mellett felolvasást rendezzen.

K. Horváth István, nagy elfoglaltságát hozva okul, bejelenti, hogy a pénztárnoki tisztségről lemond. Az elnök és a bizottsági tagok megismételt körlemére azonban lemondását fűrtartja a jövő közgyűlésig.

Ezután az elnök megköszönve a tagok érleklődését, a gyűlést bezárta.

— **Nemes sziv.** Szűgyény M. Julia ömeltósága a legjobb anya emlékének kegyeletes jelét adta akkor, midőn halálának évtorduló napján 40 koronát adott az egylet szegényeinek, a miért köszönetet mond Reé Istvánné pénztárnok.

— **Kitűntetett bíró.** Sárboardi levelezőnk írja: Tegnap, február 10-én ünnepeltetett községünk bírja, ki is 26 évi mindenkinek jótakaró működésért az ezüst érdemkeresztet tüntetett ki Ő felsége által. *Hellay* Jenő járási főszolgabíró ökes szavak kíséretében tüzte *Németh* Lajos közégi bíró mellére az érdemkeresztet, az összes közégi előjáróság jelenlétében s jókívánatai között.

— **Közigazgatási ülése.** Fejmégye közgazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését báró *Füth* Pál főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: *Huszár* Ágoston alispán, *Szűts* Artúr főjegyző, dr. *Hattyuffy* Dezső árvaszéki elnök, *Heinrich* Lajos t. ügyész, dr. *Varga* Zsigmond t. főorvos, dr. *Balassa* Imre, gróf *Zichy* Rafael, gróf *Jankovits* Iván, *Kornis* Zoltán aljegyzők, *Posssek* Ferenc pénzügyigazgató, *Quirini* Gusztáv főmérnök, gr. *Festetics* Bennó tanfelügyelő, *Németh* Imre anyakönyvi felügyelő, *Kecsesey* Gyula, *Koller* Pál, *Detrich* Zsigmond, *Köller* Tivadar, *Molnár* Béla, dr. *Pajzs* Gyula, *Szűts* Sándor, dr. *Szűts* Andor, *Verebi* Vég István és *Vértessy* József. Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a főjegyző jelenti, hogy dr. *Schlammadinger* Jenő t. ügyész helyettesse megválasztatott. — *Csoór* közég a megszorodott hivatalos teendők elláthatása végett segédjegyzői állást óhajt rendszeresíteni s e célból államsegélyt kér. Pártolólag terjesztetik fel. — Az állatorvos a földmivélségügyi miniszter Somogyvármegyébe küldte állategészségügyi vizsgálatra. Távolléte alatt *Szabó* Antal veszprémi állatorvos fogja helyettesíteni. — A mult hóban a megye területén összesen 242 házasság kötött. A születések száma 681, a halálozásoké 421. — A kincstári követelések összege a hátralékokkal együtt 1 320 444 kor. 69 fill., erre befolyt 139 335 kor. 71 fill., maradt hátralék 1 181 108 kor., 98 fill. — A főmérnök jelenti, hogy *Soponya* közég a kért postahivatalt megkapta. — A tanfelügyelő jelentésével végződött az ülés fél 2 órakor.

— **A Vörösmarty-kör** f. hó 26-án saját helyiségeiben családias jellegű táncestélyt rendez. Az estély 8 órakor a m. kir. honvédenekar hangverzenyével kezdődik, mely fél 10-ig tart. A hangverseny tánc követi.

— **Az izr. nőegylet és kracszáregylet táncestélye.** Nagyszabású jótékonycélu táncestélyt rendezett folyó hó 10-én a „Magyar Király” szálloda termeiben a helybeli izraelita nő- és kracszáregylet, a melyet ugy anyagilag mint erkölcsileg fényes siker koronázott. Hetek óta folyton fokozódott az érdeklődés ezen szépek ígérkező multság iránt, és nem hiába, mert az izr. társjegyletnek eddigi multságait az idei minden tekintetben felülmulta. A fényes siker oroszánrészre a 45 tagú rendező-bizottságot, de különösen ennek elnökét, öv. *Hahn* Jakabné urnót illeti meg, a ki a fáradságot és időt nem kímélve, szinte bilhetetlen tevékenységet fejtett ki a multság érdekében. A rendező-bizottság igyekezett is elnöke iránti háláját kellőképpen leróni, a mennyiben már jóval a multság kezdetekor teljes számmal összegyűlve lelkes éljenzéssel fogadta. Az éljenzés lecsillapultával a rendező-bizottság nevében *Weisz* Miksa szép szavakkal méltatta *Hahné* társadalmi tevékenységét, különösen kiemelve a szegényekről való folytonos gondoskodását, beszéde végén pedig az ifjuság hálájának kifejezésül átnyújtott egy gyönyörű virágcsokrot, a melynek szalagján a következő felírás volt olvasható: „Fűradhatlan elnökének — az ifjuság, 1900. II. 10.” — De lerotta háláját a közönség is azáltal, hogy a „Magyar Király” termeit annyira megtöltötte, hogy szűnőre előtt táncolni is alig lehetett. A négyeseket 70—80 pár táncolta; az anyagi jövedelem meghaladta az 1500 koronát. Jelen voltak *Asszonyok*: *Armuth* Lajosné, *Árpádi* Adolfiné, *Auerbach* Jakabné, *Basch* Adolfiné, *Bergmann* Miksané, *Bernstein* Sámuelné, *Deutsch* Adolfiné (M. Komárom), *Deutsch* Antalné, *Deutsch* Gyluláné, öv. *Deutsch* Miksané, *Feldmann* Henrikné, *Fleischer* Gyluláné, *Freud* Antalné (Bicske), *Fodor* Mórné, *Gans* Adolfiné, *Gerle* Sándorné

(Selymes), Greiner Sománé, Grünfeld Pálné, öz. Hahn Jakabné, Heller Mórné, Dr. Hercz Oszkárné, Herczeg Sándorné, Henman Józsefné, Káldor Dávidné, ifj. Klein Józsefné, öz. Klein Lipótné, Kohn Adolfné, Komáromi Parkasné, Dr. Kovács Henrikné (Csurgó), Dr. Löwy Károlyné, Lövinger Benóné, Lövinger Mórné, ifj. Lövinger Mórné, Lurya Tóbiásné (Lepsény), Meister Adolfné, Pick Ignáczné, Pick Rudolfné, Popper Ernőné, Prager Fülöpné, Raushitzer Mórné, Reichard Mórné, Reinitz Lipótné, Roth Sándorné, Seemann Józsefné, Silberberg Károlyné, Steiner Béláné, Dr. Steiner Jákóné, Strausz Sámuelné, Dr. Szigethy Lajosné, Takács Miksáné, Ungár Ernesztin, Vértes Józsefné, ifj. Weisz Jakabné, Weisz Károlyné, Weisz Heimrickné, Weiner Jakabné, Wertheim Samuné (Uj Hodos), Wiener Ignáczné. *Lányok:* Armutz Margit, Árpádi Ella, Auerbach Katicza, Basch Juliska, Bergmann Irma, Deutsch Ágnes Deutsch Margit, Deutsch Mariska (Mező-Komárom), Feldmann Boriska, Fleischmann Katicza (Pusztaszurda), Fleischman Róza (Nyiregyháza), Fleischer Erzsike, Gans Aranka, Grünberger Margit, (Zala-Csány), Herczeg Irén, Klein Jenny, Klein Katicza, Komáromi Kamilla, Komáromi Nelli, Lövinger Gizella, Lövinger Margit, Lövinger Ferike, Lusztig Ilus, Lurya Berta (Lepsény), Miss May Flover, Pálko Ilona, Pick Margit, Prager Paula, Rauschnitzer Margit, Seemann Margit, Strausz Jolán, Ürményi Tilda (Temesvár), Weiner Emmike, Weiner Ferike, Weisz Józsa, Weisz Rózsa, Wertheim Irén. (Uj-Hodos), Wiener Margit, Wiesel Mariska (Sükösd).

— **Állarczos bál.** Az idei farsangi mulatságok méltó befejezése lesz azon állarczos bál, amely folyó hó 27-én, húshagyó kedden, a „Magyar Király” szálloda összes termeiben a budapesti Vigadó báljainak mintájára tartatik. Ily fajtájú mulatság Székesfejerváron még nem volt s így remélhető, hogy az sikerülni is fog. Bővebb felvilágosítást az estélyről a falragaszok nyújtanak.

— **A pénzügyi szakosztály** ma délelőtt *Nensits* Gyula tanácsos elnöksége alatt ülést tartott. A szakosztály az alkalommal a legutóbbi közgyűlés határozatából kifolyólag tárgyalásokba bocsátkozott a helybeli három pénztintézet képviselőivel az iránt, hogy a város által kamatozásra kiadott, mintegy 600,000 forintra rugó összeget, hol lehetne legelőnyösebben elhelyezni. A megyei és városi takarékpénztár, ugyancsak a kereskedelmi bank 4½ %-ot ajánlott s e szerint a p. ü. szakosztály a tanács útján oly értelmű véleményt terjeszt a legközelebbi városi közgyűlés elé, hogy a városi takaréknál már régebben elhelyezett összegek ez évben ott hagyassanak, az ezután elhelyezendő összegeket pedig egyenlő részben osszák meg a két másik pénztintézet között.

— **Farsang.** A székesfejvári *tóvárosi oba-skór* 1900. évi február hó 24-én az olvasókör javára a kör helyiségeiben zártkörű táncestetélyt rendez. Belépti-díj: személyenként 2 korona, családijegy 6 korona. Kezdeté 9 órakor. — A „Felsővárosi Katolikus Kör” a fehér bárány helyiségeiben folyó évi február hó 18. napján esti 7 órakor saját könyvtára javára zártkörű táncestetélyt rendez. Belépti-díj személyenként 60 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyudtáztatnak. A zenét *Horváth* Lajos ifjúsági zenekara szolgáltatja.

— **Öngyilkosság a keresztelőn.** Véres családi dráma játszódott le e hó 11-én, vasárnap délelőtt *Halasy* László szíjjártó Simor-utcai lakásán. Halasy leánya, ki férjétől elválva él, évek óta viszonyt folytatott *Motrincez* Bazil munkású születésű Ganz-gyári munkással s e viszonyból már két gyermek született. A második gyermek keresztelőjére *Motrincez* személyesen lerándult Budapestből, miután már a napokban 14 forintot küldött a költségekre. A 26 éves fiatal ember ezelőtt sem vette meg a szeszt, most azonban feltűnő sokat ivott s egy liter rumot maga elfogyasztott déli egy óráig, aztán pedig sörözni készült. Halasiék marasztották s *Motrincez* már-már hajlott a szóra, midőn egy őrizetlen pillanatban, minden látható ok nélkül fölkapott egy keze ügyébe eső kést s azt markolatig

döfte a szívébe. A megremült házbeliék az első ijedségen áteva orvosért siettek s egyben a rendőrséget is értesítették, honnan *Szűts* Lajos biztos és dr. *Bicsbauer* Viktor t. főorvossal nyomban a helyszínére siettek. Az eszméletlen embert a mentők a városi kórházba szállították, hol esti 6 órakor meghalt.

— **Adós és hitelőz.** *Felker* Lajos több éven át volt r. kath. iskolaszéki gondnok s jelenleg községi előjáró Sárbogárdon, egyébként igen becsületes ember, komájának *Kálmán* György hentesnek 350 frtot kölcsönözta. A könnnyüvéru mulatos és kártyás koma azonban csakhamar valamint házat, úgy valószínűleg a kölcsönkaptt összeget is részben leontogette a torkán, részben elemelte a blatton. A kölcsönadott 350 frtjára féltékeny hitelőz ekkor felszólította komáját, hogy jó volna, ha mielött háza dobra kerül, visszafizetné tartozását. A felbőszült koma azonban a fizetésről hallani sem akarla bosszut esküdött komájának és sötét tervét tegnap végre is hajtá. Meglesvén a szöllejből hazatérő *Felker*, orvul megtámadta és botját összetörve rajta, vérben fagyva hagyta. A nehezen sérültet, kinek állítólag a keze is eltört, jölelkü emberek szállították haza lakására, hol nagy betegnek fekszik. A vitéz hentes pedig a dútvián álmodozik ma már fényes hőstettének következményeiről s valószínűleg átkozza annak okait: a litert meg a kis girigárát.

— **A duna-udonyi kath. népkör** új helyiségének berendezési költségeire folyó hó 10-én, saját helyiségében zártkörű táncestetélyt rendezett, mely a kellemetlen idő daczára is sikerültnek mondható. Ezen alkalommal felülfizettek: *Negró* Gusztáv 8 kor., *Csongédy* Gyula 5 kor., *Müller* Jenő, *Kiss* János, *Bertony* Ferencz, *Müller* Vilmos, *Cséb* Lajos, *Apt* Ödön 2—2 kor., *Palkovits* István, *Berndorfer* József, *Kraczmajer* Ferencz, *Török* János, *Janny* Janka, *Lauchs* István, *Schlesinger* Lajos, *Csonka* Károly, *Huszár* Dezső 1—1 kor., *H. Csavajda* Mihály 60 fill., *Schiramm* Anna 40 fill. Fogadják a m. t. felülfizetők a rendezőség hálás köszönetét.

Színház.

A kis szökevény.

Febr. 11.

A tulajdonképeni operette helyébe újabban tudvalegyleg annak két meglehetősen elkorcsosult ivadéka lépett: a francia vaudeville operette, mely voltaképen nem egyéb, mint énekes bohózat vagy a legjobb esetben megzenésített vígjáték és az angol tánc operette, a mely voltaképen énekes ballet és annyiban különbözik a tulajdonképeni ballettől, hogy a muzsika mellett nagy tér jut az éneknek is. Így került lassan az orfeum stílusa az operette színpadra és így kerít az excentrikus angol izlés hatalmába az operettet. A régi mesterek: *Lecoq*, *Planquette*, *Andran*, *Varney* vívmányai elenyésztek, *Strauss*, *Milöcker*, *Suppe* háttérbe szorultak, mert divatba jött egyrészt a francia vaudeville-operett, másrészt az angol burleszk tánc-operett, a *Sidney* Jones, *Monckton* és *Caryll* balletbohózata.

A szombaton bemutatott *Kis szökevény* is az imént vázolt angol eredeti darabok közé tartozik. Maga a darab tele van gyömszölve a legkihívatósebb színpadi helyzetekkel, minden, a mi csak a közönségre hathat, ének, zene, táncz ezirkuszi jelenetek, mind össze vannak halmozva, a mik persze nagy tetszést aratnak. A hol *Szalóci* minden ok nélkül szerencsen hölgynek öltözik és Kovácssal négytánczot lejt, a hol ugyancsak Kovács minden ok nélkül belebukik egy falóba és azon száguld, ugrál, ugat a színpadon, ott ne keressünk darabot. Egy korzikai zárda, egy jambó-trupp, egy velencei karnevál *Cook*-féle utazó társaság, egy velencei karnevál konfettivel, ámorok, ördögök, maffia, ezek megközelítőleg *A kis szökevény* alkotói elemei. Hogy honnan, miért és merre szöki a kis szökevény, ugyan ki kérdi. Mintha a kedves zenéjü *Nebántsvirág* is foglalkozna egy ilyen kis szökevényrel, hol *Denise* is szöki a kolostorból.

Egy ábrándos kis leány és egy zárdai kukta a főszereplői a jelen darabnak is. A kis

leány fél a völgegyentől, a kit még nem ismer, a kukta az nem fél senkitől. Ennek okiért tehát egy utcai énekes társaságba állanak be és megszöknének a zárdából. *Gray* Winnifred írva leány (*Szalóci Irén*) és *Tamarin* testvér (*Szalkai*) a szent Péter zárdá kúrtja. Ez és a szökevények kalandos utazása képezi *A kis szökevény* meséje alapját, ha ugyan egyáltalában lehet szó meséről. Alig huszonnégy óra történetét mondják el a szerzők e három felvonásban. Ez persze nem úgy értendő, hogy a darab talán cselekvényekből áll. Dehogy. Az egész darabban alig van más mint ének, táncz és zene. A mese végét már az első felvonásban megtudjuk. A kis leány a véletlen jóvoltából annak a feleséges lesz, a kinek szánya volt, a kukta pedig tovább is vigan éli világát annak az oldala mellett, a kiért a kolostort elhagyta. Annak, a mit s közönség manapság elvár, kétség kívül eleget tettek a szerzők. Kiki megkapja a magáét, mindenkinek a szíve óhajátja teljesül. Hisz nem is kell ma egyéb a közönségnek, csak látványosság és egy-két fulbemászó melódia, ebből pedig mindkettőből volt a darabban elég. A látványosság elment a legvégső határig, talán túl sok is volt. A zenei részről talán több jót mondhatunk s a darab sikere nagy részét kedves dallamos zenének köszönheti. Jóllehet csapongó és néha bizonyos reminiscenciákat ébreszt, de van benne néhány igen bájos és fulbemászó szám. Ilyen első sorban *Winnifred* poétikus elbeszélése a király lányról, ki nem tudott pirulni, a jambó-társulat éneke, *Winnifred* és *Stanley* kettős „oh miért láttalak.” *Alice* tréfás kúrtja „aki szobaleányt...” *Carmentia* és *Tamarin* tréfás duettje, a néger kettős, no meg a karona induló, hol a minél nagyobb zaj előidézésében még a primadonna is segít a czintányérokkal. E dalok közé szöveődik néhány esinos táncz is, egy-két mozgalmas jelenet s így a szem és fül egyként ki van elégitve. Egyébre pedig nincs is szükség a mai igények szerint. *Szalóci Irén* a czimuszerepben eleven, élénk temperamentumú most sem tagadta meg; úgyesen és vidáman játszott, énekelte és tánczolt, a miért zajos tapsokat is kapott. Sajnáljuk azonban, hogy a hangja nem igen terjedt túl az országeren. *Bares* Aranka (*Carmentia*) esinos énekével és formás tánczával szolgált rá a közönség elismerésére. *Réti* Lina (*Alice* szobaleány) az ő ide, kedves hangján énekelte a pajzán kis szobaleány nótát. *Korács* (*Flipper*) józsi komikumával állandó derültségben tartotta a közönséget. *Szalkai* az volt, a ki mindig. Csak azt szuggik meg nekik, hogy hagyjanak a kritikásoknak békét, mert van ám ennél rosszabb is: a rossz rögtönzést csináló komikus. *Szentmiklósi* szokott jó járt-kával hatott, nemkülönben széccsesios nyári ütözettel. Merész szabásu gyöngyház gomb surtások mellénye valósággal lázba ejtette a serülő dandyket. *Sz. Nagy* Imre, mint utcai énekes, esinosan énekelte egy szerenádát az első felvonásban. A többi szerepek *Borsitzky* Ilona, *Szepcsány*, *Krómer*, *Pálffy* Mariska kezében voltak és kis szerepekben jól nyújtva, nekik is részük van a darab sikerében. Ház telistele.

Vasárnap délután *Rómeó és Julia*, *Schakespeare* drámáját hozták színre közepes számú közönség előtt. Az előadás azonban attól, mit egy ily darab megkíván, habár enyhébb mértékkel mérve is, bizony elmaradt. *Kalmár*, úgy látszik, ambiciózival játsza *Schakespeare* alakjait és *Rómeó* szerepében is jól nyújtott. *Hollózy* Ilona (*Julia*) szintén ügyekezett érzésteljes és szép játékkal emelni az előadást. Az erkély-jelenet sikerültnek mondható, nem így azonban a sírtól jelenet. *Breznyay*, *Krómer*, *Borsitzky*, *Kovács*, *Szepcsány* adták a többi szerepeket. Annyit ajánlhatunk *Szalkainak*, hogy inkább esti előadásra vegye elő az ily darabokat és akkor nagyobb gondúval és figyelemmel jobbat is nyújthat, mint így délutánokon, midőn a jelenetek hatását a gyermekek hangos nevetése teljesen tönkre teszi.

Este *A kis szökevény* szokott másodikban telt ház előtt, a mely *Szalóci Irén*, *Bares* Aranka és *Réti* Lina énekszámait és tánczait zajosan megtapsolta; *Szalkai* és *Korács* játékát pedig most is hangos derültséggel fogadta. G—y.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

A „Fejérmegyei Takarékpénztár“ XXVII. Zárószámadása az 1899. évről.

Vagyon.

M é r l e g - S z á m l a.

Teher.

	frt	kr.		frt	kr.
Késpénz	58281	84	Részvénytőke	150000	—
Jelzálog kölesönök	1607034	34	Tartalékalap	87500	—
Váltók	1002603	34	Rendkívüli tartalékalap	18500	—
Folyó számlák	544606	64	Adó tartalék	8028	59
Előlegek	43142	—	Költség tartalék	1415	39
500 frt 5% földh. intézeti alapító levél á 100.—	500	—	Wertheim S. L. alap	1000	—
22500 frt 4% földh. intézeti záloglevél á 94.—	21150	—	Nyugdíjalap	31713	28
38650 frt 4 1/2% regale kötvény á 98.—	37877	—	Betétek	2770703	04
300000 k. é. 4% korona járadék á 94.—	141000	—	Hitelezők	176001	38
10000 k. é. 3% jelz. sorsj. (nyugdíj alap t.) á 100.—	5000	—	Visszszámított váltók	178964	61
Értékpapírok függő kamata	1544	62	Előre felvett kamatok	2451	26
Hátralékos kamatok	12636	60	Betét kamat adó	5786	86
Intézeti ház	15000	—	Fel nem vett osztalék	702	—
Felszerelés számla	2100	—	Nyereség	38590	37
Ügyviselő hivatal előlege	940	40			
	3493416	78		3493416	78

Tartozik.

Veszteség- és Nyereség-számla.

Követel.

	frt	kr.		frt	kr.
Betéti kamatok	117098	22	Jelzálog kamatok	107690	36
Betéti kamatadó	11709	82	Váltó	55998	17
Tisztviselők és szolga fizetése	8634	78	Folyószámla	24913	22
Adó	8028	59	Előleg	2263	91
Visszszámítási kamat	7015	57	Értékpapír . . . . . (adómentes)	8737	58
Általános kamat	2881	16	Házbér	430	—
Nyugdíj alap kamat	1510	15	Jutalék	926	72
Kezelési költségek	3516	80			
Lakbér	400	—			
Leírások váltótárczájánál	674	50			
„ felszerelésnél	400	—			
„ intézeti ház számlán	500	—			
Nyereség	38590	37			
	200959	96		200959	96

Székesfejérvár, 1899. december hó 31-én.

Gróf Zichy Nándor,
elnök.

Molnár Béla,

Say István,

Sommer Mór,

Dr. Szüts Andor,

Wertheim Ármán,

mint az igazgató-tanács tagjai.

mint az igazgató-tanács tagjai.

Hübner Károly,
ügyvivő igazgató.

Pfinn István,
főkönyvelő.

Bottka Zoltán,
pénztáros.

Megvizsgáltatt, minden részeiben a fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtatt.

Székesfejérvár, 1900. január 20.

A felügyelő-bizottság:

Reinitz Lipót.

Szelke Kristóf, elnök.

Turiák Pál.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünk ügymenetét a lefolyt 1899. évben törvényszabta kötelességünknek megfelelően állandóan éber figyelemmel kísértük. az üzlet minden ágát gondosan ellenőriztük, az intézet pénztáraiiban és annak különböző kezelési ágazataiban rendes vizsgálatokat tartottunk és ezen eljárásunk eredményeként van szerencsénk a t. közgyűlésnek jelenteni, hogy a Fejérmegyei Takarékpénztár ügyvezetését és kezelését annak minden ágaiban a keresk. törvénnyel és alapszabályokkal mindenben megegyezőnek, az értékállományt pedig az intézeti könyvekkel egyezőnek és mindenben rendben levőnek találtuk.

Részvettünk továbbá az intézet értékeinek, okmányainak és készleteinek leltározásában; megvizsgáltuk az igazgatóság által az 1899. évre felállított mérleget, valamint a veszteség- és nyereség-számlát és meggyőződünk, hogy ugy a leltár felvétele, mint a veszteség- és nyereségi számlának felállítása a kereskedelmi törvénynek és az alapszabályoknak megfelelően eszközöltetett, s ebből kifolyólag a mérleg jóváhagyását javasoljuk.

Megvizsgáltuk az igazgatóságnak a kimutatott 38590 frt 37 kr., az az 77180 kor. 14 fill. tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatát és azt helyesnek és az intézet érdekeivel megegyezőnek találván, ahhoz hozzájárultunk és annak elfogadására a t. közgyűlést felkérve, ezennel ajánlatba hozzuk, hogy minden egyes részvény után az 1899. évre osztalékul 30 korona összesen 1500 drb. részvény után 45000 korona f. évi február hó 26. nappától kezdve kifizetessék s az igazgatóság részére a betérjesztett zárószámadásra nézve a felmentvény megadásáék.

Kelt Székesfejérvárott, 1900. évi január hó 26-ikán.

A felügyelő-bizottság:

Reinitz Lipót.

Szelke Kristóf, elnök.

Turiák Pál.